

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет міжнародних відносин
Кафедра міжнародних економічних відносин та управління проєктами

СИЛАБУС
нормативного освітнього компонента
Міжнародні економічні відносини

підготовки бакалаврів

спеціальностей 292 Міжнародні економічні відносини, 122 Комп'ютерні науки

освітньо-професійної програми «Міжнародна економіка стартапів і штучний інтелект»

денної (очної) форми навчання

Луцьк 2024

Силабус освітнього компонента «Міжнародні економічні відносини» підготовки бакалаврів галузей знань 29 Міжнародні відносини, 12 Інформаційні технології спеціальностей 292 Міжнародні економічні відносини, 122 Комп'ютерні науки, освітньо-професійної програми «Міжнародна економіка стартапів і штучний інтелект».

Розробник: Корнелюк Ольга Антонівна, кандидат економічних наук, доцент

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

О.А. КОРНЕЛЮК

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри міжнародних економічних відносин та управління проєктами, протокол № 1 від 29 серпня 2024 р.

Завідувач кафедри:

А.О. БОЯР

I. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	галузі знань 29 Міжнародні відносини 12 Інформаційні технології спеціальності 292 Міжнародні економічні відносини 122 Комп'ютерні науки ОПП «Міжнародна економіка стартапів і штучний інтелект» Бакалавр	Нормативна
Кількість годин/кредитів 180/6		Рік навчання: 1-й
		Семестр: 1-й
		Лекції: 24 год.
ІНДЗ: немає		Практичні (семінарські): 22 год.
		Самостійна робота: 124 год.
		Консультації: 10 год.
	Форма контролю: екзамен	
Мова викладання		Українська

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

ППП: Корнелюк Ольга Антонівна

Науковий ступінь: кандидат економічних наук

Вчене звання: доцент

Посада: доцент кафедри міжнародних економічних відносин та управління проектами

Контактна інформація: Olga.Korneliuk@vnu.edu.ua, каб. 322, корпус А.

III. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

1. Анотація курсу

Дисципліна «Міжнародні економічні відносини» є важливою складовою підготовки бакалаврів спеціальностей 292 «Міжнародні економічні відносини» та 122 «Комп'ютерні науки» освітньо-професійної програми «Міжнародна економіка стартапів і штучний інтелект». Даний курс спрямований на вивчення теоретичних і практичних аспектів міжнародних економічних відносин в умовах глобалізації, інтеграційних процесів та цифровізації світової економіки. В межах програми курсу здобувачі освіти вивчатимуть: механізми взаємодії між державами, транснаціональними корпораціями, міжнародними фінансовими організаціями та іншими суб'єктами глобальної економіки; форми міжнародних економічних відносин (міжнародна торгівля, міжнародний рух капіталу, міжнародна міграція робочої сили, міжнародна передача технологій, міжнародні валютно-фінансові відносини, міжнародна економічна інтеграція), а також механізми їх регулювання на національному, регіональному та глобальному рівнях. Особлива увага приділяється ролі інноваційних технологій та штучного інтелекту в процесах трансформації міжнародних економічних відносин. Розглядаються інституційні аспекти регулювання МЕН, зокрема роль таких організацій як Світова організація торгівлі (СОТ), Міжнародний валютний фонд (МВФ), Світовий банк, а також вплив міжнародних угод, торгових блоків і союзів (ЄС, НАФТА та ін.) на розвиток міжнародних економічних відносин. Освітній компонент спрямований на

підготовку фахівців, здатних працювати в міжнародних компаніях, урядових і неурядових організаціях, з акцентом на інновації, цифровізацію та глобальні економічні трансформації.

2. Пререквізити: -.

3. Постреквізити: Світове господарство та міжнародна економіка стартапів, Навчальна практика з освітнього компонента «Міжнародні економічні відносини».

4. Мета і завдання освітнього компонента

Метою освітнього компонента «Міжнародні економічні відносини» є забезпечення студентів ґрунтовними знаннями та практичними навичками у сфері міжнародних економічних процесів і взаємовідносин між різними суб'єктами світової економіки. Курс спрямований на формування у студентів розуміння сучасних тенденцій глобалізації, впливу цифрових технологій та штучного інтелекту на міжнародні ринки, а також розвиток компетенцій для аналізу та регулювання міжнародних економічних відносин. Завдання освітнього компонента: ознайомити студентів із сутністю, формами міжнародних економічних відносин; вивчити основні механізми регулювання міжнародних економічних відносин на різних рівнях (національному, регіональному, міжнародному), а також про роль міжнародних економічних організацій у цьому процесі; сформувати розуміння, як цифрові технології та штучний інтелект змінюють міжнародний бізнес, стартапи та глобальні економічні процеси; сформувати навички аналізу міжнародних економічних тенденцій, зокрема впливу інновацій, національної економічної політики та регулювання на розвиток світової економіки; розвинути здатність студентів до прийняття управлінських рішень у сфері міжнародної економіки з урахуванням глобальних трендів і викликів.

5. Форми та методи навчання: інтерактивна лекція (вербальні та ілюстративно-демонстраційні методи: розповідь, пояснення, дискусія, презентація, демонстрація, запитання-відповідь, мозковий штурм), семінари, аналіз ситуацій та розв'язання ситуаційних завдань, аналіз фінансової звітності, самостійна робота з літературою та електронними ресурсами, проблемно-орієнтоване навчання, електронне тестування, опитування, консультації.

6. Результати навчання (компетентності)

Інтегральна компетентність (ІК). Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері міжнародних відносин у цілому та міжнародних економічних, зокрема, а також у процесі навчання, що передбачає застосування новітніх теорій та методів при здійсненні комплексних досліджень світогосподарських зв'язків, характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ЗК3. Здатність навчатися та бути сучасно навченим.

ЗК4. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК12. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ФК2. Здатність використовувати базові категорії та новітні теорії, концепції, технології і методи у сфері міжнародних економічних відносин з урахуванням їх

основних форм, застосовувати теоретичні знання щодо функціонування та розвитку міжнародних економічних відносин.

ФК3. Здатність виявляти особливості функціонування середовища міжнародних економічних відносин та моделей економічного розвитку.

ФК4. Здатність обґрунтовувати особливості реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях.

ФК7. Здатність аналізувати теорії та механізми реалізації міжнародних валютно-фінансових і кредитних відносин.

ФК11. Здатність проводити дослідження економічних явищ та процесів у міжнародній сфері з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків

ФК15. Здатність застосувати методи, правила і принципи функціонування міжнародних економічних відносин для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України.

ФК16. Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань, генерувати й ефективно використовувати їх в практичній діяльності.

ФК18. Здатність обґрунтовувати інноваційні рішення на основі комплексного розуміння взаємодії між стартапами і штучним інтелектом, враховуючи сучасні тренди та виклики міжнародних економічних відносин.

ПРН1. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, усвідомлюючи необхідність навчання впродовж усього життя, проявляти толерантність та готовність до інноваційних змін.

ПРН8. Розуміти, виділяти й описувати нові явища, процеси й тенденції глобального розвитку, механізми й інструменти реалізації економічної політики та світових інтеграційних / дезінтеграційних процесів, у тому числі та євроатлантичної інтеграції

ПРН9. Розуміти і вміти застосовувати, відповідно до інших вимог освітньої програми, сучасні теорії та методи розв'язання спеціалізованих складних задач і практичних проблем у сфері міжнародної торгівлі товарами та послугами, міжнародного руху капіталу, міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин, мобільності людських ресурсів, міжнародного трансферу технологій.

ПРН10. Ідентифіковувати та виокремлювати особливості функціонування суб'єктів міжнародних відносин та моделей їх економічного розвитку.

ПРН11. Обґрунтовувати власну думку щодо конкретних умов реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях.

ПРН12. Здійснювати комплексний аналіз складних економічних систем, зіставляти та порівнювати їх складові, оцінювати й аргументувати оцінки результативності їх функціонування.

ПРН13. Підбирати і вміло застосовувати аналітичний інструментарій дослідження стану та перспектив розвитку окремих сегментів міжнародних ринків товарів і послуг з використанням сучасних знань про методи, форми й інструменти регулювання міжнародної торгівлі.

ПРН14. Розуміти і застосовувати теорії, принципи, засоби й інструменти реалізації міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин.

ПРН15. Визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин різного рівня та налагоджувати комунікації між ними.

ПРН16. Демонструвати знання про стан досліджень міжнародних економічних відносин та світового господарства у міждисциплінарному поєднанні із політичними, юридичними, природничими науками.

ПРН18. Досліджувати економічні явища та процеси у міжнародній сфері на основі розуміння категорій, законів; виділяючи й узагальнюючи тенденції, закономірності функціонування та розвитку світового господарства з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків.

ПРН27. Проводити аналіз функціонування та розвитку взаємодії між стартапами і штучним інтелектом, враховуючи сучасні міжнародні тренди та виклики, з метою обґрунтування економічних рішень.

7. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					Метод контролю*/ Бали
	Усього	у тому числі				
		Лек.	Прак т	Сам.ро б	Кон с	
1	2	3	4	5	6	7
Тема 1. Сутність та розвиток міжнародних економічних відносин	14	2	2	10		ДС/4
Тема 2. Міжнародний поділ праці	15	2	2	10	1	ДС/4
Тема 3. Міжнародна торгівля	15	2	2	10	1	ДС/4
Тема 4. Теорії міжнародної торгівлі	15	2	2	10	1	ДС/4
Тема 5. Регулювання міжнародної торгівлі	15	2	2	10	1	ДС/4
Тема 6. Міжнародний рух капіталу	15	2	2	10	1	ДС/4
Тема 7. Міжнародна міграція робочої сили	15	2	2	10	1	ДС/4
Тема 8. Міжнародна передача технологій	15	2	2	10	1	ДС/3
Тема 9. Міжнародні валютно-фінансові відносини	19	4	4	10	1	ДС/6
Тема 10. Міжнародна економічна інтеграція	19	4	2	12	1	ДС/3
Тест № 1						Т/60
Всього	180	24	22	126	10	100

Методи контролю*: ДС – дискусія, Т – тести

IV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Навчання здійснюється з дотриманням норм Кодексу академічної доброчесності ВНУ (<http://surl.li/aagxg>). У випадку відсутності на заняттях з важливих причин, є можливість відпрацювання семінарів шляхом виконання завдань у письмовій формі та усне відпрацювання під час консультацій. Оцінювання знань і умінь студентів здійснюється за модульно-рейтинговою системою. Дисципліна складається з одного змістового модуля. Підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою складається із сумарної кількості балів за:

поточне оцінювання з відповідних тем (40 балів), МКР (60 балів). Після завершення семінарських занять студенти виконують підсумковий тест у програмі Office-365 (Forms). Якщо студент виконав усі види навчальної роботи, які визначені програмою навчальної дисципліни та отримав не менше 75 балів, отримана сума балів може бути зарахована як підсумкова за згодою студента. В інших випадках, студент складає іспит у формі тесту в програмі Office-365 (Forms).

Модуль 1											Модуль 2	Сума балів
Змістовий модуль 1											Тест	
c1	c2	c3	c4	c5	c6	c7	c8	c9	c10	c11	1	
4	4	4	4	4	4	4	3	3	3	3	60	
40 балів											60 балів	100

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Форма підсумкового контролю з дисципліни – екзамен. Якщо студент виконав усі види навчальної роботи, які визначені програмою навчальної дисципліни та отримав не менше 75 балів, отримана сума балів може бути зарахована як підсумкова за згодою студента. В інших випадках, студент складає іспит у формі тесту в програмі Office-365 (Forms). Тест для складання іспиту містить 60 питань, тривалість виконання – 2,5 години. Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів ВНУ імені Лесі Українки – https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/08/2022_Polozh_pro_otzin_%D0%A0%D0%B5%D0%B4_%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%9C%D0%95%D0%94.pdf

Тематичне відображення семінарських питань:

Семінар 1. Сутність та розвиток міжнародних економічних відносин

1. Значення міжнародних економічних відносин (МЕВ)
2. Форми МЕВ
3. Історія розвитку МЕВ
4. Сучасні виклики і тенденції у МЕВ

Семінар 2. Міжнародний поділ праці

1. Суть, напрями та фактори розвитку міжнародного поділу праці
2. Міжнародна спеціалізація як один із напрямів міжнародного поділу праці
3. Міжнародна кооперація як один із напрямів міжнародного поділу праці
4. Сучасні тенденції у міжнародному поділі праці

Семінар 3. Міжнародна торгівля

1. Сутність міжнародної торгівлі.
2. Показники розвитку міжнародної торгівлі.
3. Види і методи здійснення міжнародної торгівлі.

Семінар 4. Теорії міжнародної торгівлі

1. Меркантилізм

2. Теорія абсолютних переваг
3. Теорія порівняльних переваг
4. Теорія Хекшера-Оліна-Самуельсона
5. Неофакторні теорії міжнародної торгівлі
6. Альтернативні теорії міжнародної торгівлі

Семінар 5. Регулювання міжнародної торгівлі

1. Види зовнішньоторговельної політики
2. Тарифні бар'єри у міжнародній торгівлі
3. Нетарифні методи регулювання міжнародної торгівлі
4. Роль держави у регулюванні міжнародної торгівлі
5. Міжнародні організації та угоди, що регулюють торгівлю
6. Сучасні виклики і тенденції в регулюванні міжнародної торгівлі

Семінар 6. Міжнародний рух капіталу

1. Сутність і форми міжнародного руху капіталу
2. Причини міжнародного руху капіталу
3. Прямі іноземні інвестиції. Економічні ефекти прямих іноземних інвестицій (графік)
4. Портфельні інвестиції
5. Роль транснаціональних корпорацій у міжнародному русі капіталу
6. Вплив міжнародного руху капіталу на світову економіку

Семінар 7. Міжнародна міграція робочої сили

1. Поняття і види міграційних процесів
2. Причини і фактори міжнародної міграції робочої сили
3. Наслідки міжнародної міграції робочої сили
4. Економічні ефекти міжнародної міграції робочої сили (на основі теорій)
5. Головні тенденції міжнародної міграції робочої сили на сучасному етапі
6. Регулювання міжнародної міграції робочої сили на державному рівні
7. Регулювання міжнародної міграції робочої сили на міждержавному та міжнародному рівні

Семінар 8. Міжнародна передача технологій

1. Поняття міжнародної передачі технологій
2. Типи і форми технологічного обміну
3. Механізми та канали передачі технологій
4. Фактори, що впливають на ефективність передачі технологій
5. Роль транснаціональних корпорацій у передачі технологій
6. Проблеми та бар'єри міжнародної передачі технологій
7. Міжнародні організації та їх роль у передачі технологій
8. Перспективи розвитку міжнародної передачі технологій

Семінар 9. Міжнародні валютно-фінансові відносини

1. Валютна система та її складові
2. Етапи розвитку світової валютної системи
3. Поняття, види, функції валюти
4. Валютні відносини та організація міжнародних валютно-кредитних відносин
5. Сутність і структура валютного ринку

6. Основні види валютних операцій
Семінар 10. Валютний курс і валютна політика
1. Валютний курс і фактори, що на нього впливають
2. Основні види валютних курсів
3. Валютна політика, її методи
4. Валютний ризик та способи управління ним.
Семінар 11. Міжнародна економічна інтеграція
1. Сутність міжнародної економічної інтеграції.
2. Економічна інтеграція як глобальний процес
3. Рівні економічної інтеграції
4. Транснаціоналізація як форма мініінтеграції
5. Роль транснаціональних корпорацій в економічній інтеграції
6. Переваги та виклики міжнародної економічної інтеграції

VI. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є екзамен

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Лінгвістична оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 - 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 - 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

VII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. Задоя А.О. Міжнародні економічні відносини: навчальний посібник. Частина 1 / А.О. Задоя, А.С. Магдич, О.А. Задоя. – Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2021. 142 с.
2. Міжнародні економічні відносини та світова політика. Частина 1: Навчальний посібник / Лютак О.М., Баула О.В., Галазюк Н.М., Зелінська О.М., Корольчук Л.В., Кравчук П.Я., Урбан О.А., Полянська Т.О. Луцьк: СПД Гадяк Жанна Володимирівна, друкарня «Волиньполіграф», 2022. 324 с.
3. Міжнародні економічні відносини: підручник / за заг. ред. А. І. Крисоватого, Р. Є. Зварича. Тернопіль : ЗУНУ, 2021. 662 с.
4. Міжнародні економічні відносини: підручник / За редакцією А. П. Голікова, О. А. Довгаль. Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2014. 602 с.